

نگاهی به همه چالش‌های حقوقی دریافت سرپرستی کودکان

زیر وبم حضانت

دوره‌های طلاق در ایران با چندین و چند چالش همیشگی همراه هستند. یکی از مهم‌ترین بخش‌های پرونده طلاق یک زوج زمانی است که پای یک یا چند کودک در میان باشد. تعیین تکلیف سرپرست آنها و واگذاری نحوه نگهداری‌شان از مهم‌ترین موضوعات مورد بحث در پرونده‌های طلاق است. تلاش برای حفظ حقوق پدر، مادر و فرزندان از آن دست موضوعاتی است که به دقت نظر خاصی نیاز دارد. در بیشتر پرونده‌های طلاق غیرتوافقی ماجرای حضانت فرزندان اغلب یکی از موضوعات اصلی است که می‌تواند به چالش‌هایی از تنش‌ها و میان خانواده‌ها ایجاد کند. همچنین حضانت یک پیوند همیشگی بین زن و شوهری که از جد جدا شدند، ایجاد می‌کند و آنها مجبورند تا سال‌های زیادی برای رسیدگی به امور فرزندان‌شان با هم در ارتباط باشند.

است. برای مثال نظافت کردن او، بردن نزد پزشک و... است. اما تربیت شامل مواردی مانند آموزش آداب و رسوم، حسن معاشرت، تحصیل و یادگیری، شغل و حرفه است و به عبارتی کلی پرداختن به جنبه روحی و معنوی و جسمی و فکری کودک را تربیت طفل می‌نامند. از آنجایی که کودکان بی‌تذوق‌ترین افراد جامعه هستند و نیازمند به مراقبت از جانب افرادی مانند پدر و مادر خود هستند، قانون برآنها مواردی را در قالب شرایط حفاظت از فرزند در نظر گرفته است. این مسئله در ماده ۴۷ قانون حمایت از خانواده و ۱۱۶۸-۱۱۶۹ قانون مدنی بیان شده است.

با استناد به قانون مدنی بلوغ در فرزندان یکی از عوامل محدودیت سنی حضانت است. بر طبق قانون برای دختران ۱۵ سالگی و برای پسران ۱۵ سالگی به عنوان سن حضانت در نظر گرفته شده که در این مدت هیچ‌ک از والدین حق ندارد و نمی‌تواند مسئولیت‌های خود را در قبال فرزند یا فرزندان خود ترک کنند. به عبارتی مادر در نگهداری طفل اعم از دختر یا پسر تا سن هفت‌سالگی بر پدر اولویت دارد؛ چراکه در این سن کودک بیشتر وابسته به مادر است؛ ولی بعد از هفت‌سالگی به دلیل ارتقا گرفتن اجتماعی فرزندان و دنیای بیرون از خانواده پدری، پدر می‌تواند در تربیت و نگهداری کودک مؤثر باشد؛ ولی در صورت حدوث اختلاف در حضانت طفل بعد از هفت‌سالگی ممکن است به تشخیص دادگاه حضانت فرزند به مادر داده شود یا برعکس در سن قبل از هفت‌سالگی حضانت با پدر باشد. لازم به ذکر است در صورتی که حضانت با یکی از والدین باشد، طرف دیگر حق ندارد طرف مقابل را از ملاقات فرزند خود منع کند.

حقوق والدین در مورد حضانت فرزند

براساس قانون هیچ‌یک از والدین حق ندارند در مدتی که حضانت طفل با اوست، از نگهداری فرزند امتناع ورزند و حتی نمی‌توانند مطالبه اجرت و دستمزد از طرف دیگر مطرح کنند؛ ولی قابل ذکر است که نفقه فرزند در هر حال با پدر است. حضانت بچه قابل انتقال به هیچ‌کس نیست؛ اما در مواردی

می‌توان برای نگهداری از کودک مربی اجیر کرد که این عمل به‌عنوان انتقال حضانت نیست؛ بلکه اختیار نگهداری به صورت موقت است.

در واقع کسی که حضانت فرزند را برعهده دارد، ملزم به تربیت و نگهداری از اوست و اگر در این امر کوتاهی و تقصیر داشته باشد، خسارتی که از لحاظ جسمی و روحی به کودک وارد می‌شود، قابل تعقیب کیفری و حقوقی است و حتی در مدت حضانت اگر کودک به شخص خاصی خسارت وارد کند، مسئولیت با کسی است که حضانت فرزند را برعهده دارد. پس حضانت با تکلیف قانونی است و ملو از مسئولیت حقوقی کیفری و اخلاقی است.

بعد از طلاق حضانت والدین از بین نمی‌رود؛ بلکه به تبع آن مادر در هفت سالگی عهده‌دار حضانت فرزند می‌شود و این حق نمی‌تواند مانع ملاقات پدر با فرزند شود و همین‌طور برعکس وقتی زمانی که حضانت با یکی از والدین است، او نمی‌تواند فرزند خود را بدون اجازه دادگاه و رعایت مصلحت کودک از حضانت خارج کند؛ چراکه اجازه خروج از کشور با دادگاه است و داشتن حق ملاقات باعث نمی‌شود طرفی که با حضانت فرزند اجازه خروج از کشور را دارد، مانع خروج شود و اگر شخص تمایل به دیدار دارد، باید با هزینه شخصی خود به ملاقات فرزند برود. زمانی که یکی از والدین فوت کند، طبیعتاً حضانت با کسی است که در قید حیات است، اما اگر هر دو نفر فوت کنند، حضانت با جد پدری است و اگر جد پدری فوت کند، وصی معین نکرده باشد، حضانت با قیم یا امینی است که از طرف دادگاه معرفی می‌شود و اگر جد پدری کسی را وصی معین کرده باشد، او می‌تواند بابت حضانت، اجرت خود را از اموال کودک مطالبه کند. لازم به ذکر است که اگر پدر طفل برای طفل وصی معین کند؛ ولی جد پدری زنده باشد، وصی نمی‌تواند حضانت کودک را برعهده بگیرد؛ چون جد پدری بر وصی ارجح است.

شرایط حضانت فرزند توسط مادر

همان‌طور که گفته شد، بر اساس ماده ۱۱۶۹ قانون مدنی، چون عموماً تا هفت سالگی فرزند در اختیار مادر است و از آنجایی که مادران همیشه عاطفی هستند و نگرانی و وابستگی‌های خاص خود نسبت به فرزند خود دارند، این امر باعث شده که زن با وجود ناملایمات زندگی خود تا حد امکان نتواند به جدایی و طلاق ندهد و به خاطر فرزندانش به زندگی مشترک خود ادامه دهد اما در مواقعی که این صبر و تحمل پایان گیرد و رابطه ناشوایی و زندگی مشترک بنا به دلایل متفاوتی از هم پاشیده شود، گرفتاری مادران در گرفتن حضانت فرزند در صورت جدایی بیشتر می‌شود؛ چراکه ممکن است در صورت جداکردن فرزند از مادر خود موجب به‌وجود آمدن غیرحرج برای هر دو شود؛ به همین دلیل دادگاه‌ها نباید فرزند را از مادر جدا کنند. اما این مسئولیت سنگین و سپردن فرزند به مادر هم نباید موجب بی‌مسئولیتی پدر و پرداخت نکردن نفقه به فرزند به‌هم‌زاف‌اندان مادر برای برگردن و امورات او شود.

در زمان جدایی و واگذاری حضانت به هریک از والدین در هر صورت بر اساس ماده ۱۱۶۸ قانون مدنی که حضانت و نگهداری از فرزندان بر عهده والدین است و از آنجایی که پدر سرپرست خانواده محسوب می‌شود، هزینه‌های نگهداری از فرزندان نیز بر عهده او گذاشته شده است.

به همین دلیل با توجه به ماده ۱۱۸۸ قانون مدنی در صورت حیات پدر نفقه فرزند بر عهده پدر است و پس از او (جد پدری). بنابراین اگرچه حضانت فرزند به مادر سپرده می شود ولی نفقه او طبق این آراء دادگاه داده و به پدر اوست و اگر پدر از دادن نفقه فرزند خودداری کند، به موجب ماده ۶۴۲ قانون مجازات اسلامی به حبس از سه ماه یک روز تا پنج ماه محکوم می شود. اما در صورت اعراض‌نمودن و حتی در مواقعی که پدر در قید حیات نباشد، این حق قانونی پرداخت نفقه نیز نرفته است و طبق ماده ۱۹۹۹ قانون پدری پرداخت و تأمین نفقه اولاد بر عهده پدر و پس از او پدربزرگ (جد پدری) خواهد بود. اگر پدری هم در قید حیات نباشد، با مادر خواهد بود و همین‌طور در صورتی که مادر نباشد یا نتواند از عهده آن برآید، بر عهده اجداد پدری و مادری آن خواهد بود.

قانون جدید حضانت فرزند دختر و پسر

طبق قانون جدید حمایت از خانواده در سال ۱۳۹۲، قانون

خانواده در مرکز توجه هر چه بیشتر قرار گرفت. طبق این قانون جدید و تغییراتی که در قانون حضانت فرزند ایجاد شد، محدوده سنی برای فرزندان دختر و پسر برای بودن در کنار مادر تا هفت سال رسید.

مطابق با ماده ۱۱۶۹ قانون مدنی برای حضانت و نگهداری از فرزندان که والدین آنها از یکدیگر جدا زندگی می‌کنند، در صورت دختر و پسر بودن فرزندان تا هفت‌سالگی هیچ تفاوتی وجود ندارد اما بعد از این سن دختر تا ۹ سالگی با پدر بوده و پسر تا ۱۵ سالگی، لازم به ذکر است که پس از این سن دختر و پسر هر کدام مستحضرند که خودشان انتخاب کنند با کدام یک از والدین خود به زندگی‌شان ادامه دهند.

شرایط حضانت فرزند بعد از طلاق توافقی

با استناد به ماده ۲۹ قانون حمایت از خانواده دادگاه موظف است در هر نوع طلاق در مورد حضانت فرزندان تصمیم‌گیری نکند. اگر زوجین هرکدام از آنها به دنبال طلاق توافق داشته باشند، می‌توانند پس از آنکه فرزند دختر کمتر از ۹ و پسر کمتر از ۱۵ سال باشد، باید در مورد سایر امور از جمله اینکه حق حضانت با کدام یک از والدین باشد یا میزان و نحوه ملاقات با فرزندان، میزان و نحوه پرداخت نفقه با یکدیگر به توافق برسند. لازم به ذکر است در صورتی که طلاق توافق باشد و زن و مرد باهم به توافق برسند، فرزندان می‌توانند پس از ازدواج مادر نیز همچنان تحت حضانت او قرار داشته باشند.

اما باید توجه داشت که دادگاه موظف است در تعیین حضانت فرزندان بعد از طلاق مصلحت آنها را نیز در نظر داشته باشد.

حضانت فرزند در صورت ازدواج مادر

در قانون طلاق و حضانت در گذشته زمانی که مادر ازدواج مجدد می‌کرد، حضانت طفل از او گرفته و به پدر داده می‌شد. اما در قانون جدید حمایت از خانواده این رویه تغییر کرد. طبق این قانون اگر فرزند به مادرش نیاز اساسی و مهم داشته باشد، می‌تواند به مادر ارجاع شود. اما شایستگی‌ها و اخلاقی و روانی و جسمی باشند. حضانت فرزند در صورت ازدواج مجدد با مادر خواهد بود. و به هیچ وجه نمی‌توان این حق قانونی را از مادر سلب کرد. مگر اینکه شرایط نگهداری از فرزند برخلاف قوانین حضانت باشد. برای مثال شوهر دوم زن با کودک بدرفتاری کند یا اینکه شرایط جسمی و روانی برای کودک داشته باشد؛ در چنین شرایطی حضانت از مادر گرفته و به پدر برگردانده می‌شود. حضانت با پدر خواهد بود. همچنین یکی دیگر از موارد مورد بحث در پرونده‌های حضانت ماجرای سلب حضانت فرزند در زمانیکه حضانت فرزند با پدر است، در این مورد است که است در مواردی و به دلایلی پدر شرایط لازم برای حضانت فرزندان را نداشته باشد؛ بنابراین با درخواست سلب حضانت از پدر می‌توان حضانت را از وی سلب کرد.

مواردی ازجمله ازدواج مجدد پدر، عدم تعادل روانی و جسمی، آزار و اذیت فرزند، سوءاستفاده از فرزند، بیم خطر جسمی برای فرزند از ناحیه همسر جدید مرد، اجبار فرزند به کارهای خلاف شئونات جامعه و به زبان کودک و مواردی از این قبیل. در این صورت حضانت از پدر سلب و به مادر برگردانده می‌شود.

حضانت دائم فرزند

اینکه حضانت حق است یا تکلیف مورد اختلاف است، گروهی راورشان بر این است حضانت حق قهری و قابل اسقاط است. برخی دیگر صحت برای آنکه حضانت حق است می‌دانند و گروهی دیگر هم برای آنکه حضانت هم حق است و هم تکلیف اتفاق نظر دارند. اما در قانون مدنی ایران نظر سوم پذیرفته شده یعنی حضانت فرزند هم حق است و هم تکلیف شرعی و قانونی. به همین دلیل بر اساس ماده ۱۱۶۸ قانون مدنی نگهداری از اولاد هم حق و هم تکلیف صریح است. یعنی حضانت دائم فرزندان با پدر مادر آن‌هاست و در صورت جدایی و نبودن هریک یا هر دو آنها این امر وارد مباحث و حاشیه‌های دیگری می‌شود که در موضوعات مورد گرد که بیان کردیم، به‌طور مفصل به این امر پرداخته شد. در زمانی که حضانت فرزند با پدر است، اگر زوج در قبال گرفتن حضانت فرزند مهریه را به زوج بپردازد، این امر صورت چون در حضانت حق و تکلیف قائل به هم مرتبط است، بنابراین از نظر قانون مدنی این حق چنان به اسقاط نیست و بدلی که از سوی زوج صورت گرفته شود، یک شرط باطل و خلاف شرع و قانون است.

● سودوکو سخت ۳۲۳۱

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

در هر سطر و ستون باید اعداد یک
نوشته شود. بدیهی است که هیچ
عددی نباید تکرار شود

۲- در هر مربع 3×3 اعداد یک
نوشته شود و در نتیجه هیچ
عددی نباید تکرار شود

F	9	△	A	W	1	S	V	F
F	F	1	V	F	S	9	A	△
S	V	A	F	9	△	F	F	1
A	1	S	△	F	F	V	9	F
F	F	V	1	A	9	△	F	S
9	△	F	S	V	F	1	1	A
V	F	F	S	F	A	1	△	9
△	A	9	F	1	F	F	S	V
1	S	F	9	△	V	A	F	F

حل سودو وگو ۳۲۳۰

1	2	3	4	5	6	7	8
A	V	Δ	5	Y	W	F	9
5	9	Y	F	A	1	W	V
5	6	V	1	W	F	9	A
F	A	9	Y	5	Δ	1	W
Y	1	W	A	V	9	5	Δ
W	F	1	Δ	9	Y	V	5
V	Y	5	F	F	A	Δ	1
9	Δ	A	V	1	5	Y	F

حل جدول ۴۲۳۴

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	ب	ک	پ	ز	ر	ا	ی	ن	و	د	ز	ک	ل	م
۲	ک	ا	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و	د	ز	ک	پ
۳	م	ل	ن	د	و	ا	ی	ب	ز	ک	پ	ز	ر	ا
۴	ر	ا	ی	ب	ز	ک	پ	ز	ر	ا	ی	ب	ز	ک
۵	پ	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و	د	ز
۶	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و	د	ز	ک
۷	ا	ن	و	د	ز	ک	پ	ز	ر	ا	ی	ب	ز	ک
۸	ی	ب	ز	ک	پ	ز	ر	ا	ی	ب	ز	ک	پ	ز
۹	ن	و	د	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و
۱۰	و	د	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و	د
۱۱	د	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و	د	ز
۱۲	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و	د	ز	ک
۱۳	ک	پ	ز	ر	ا	ی	ب	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی
۱۴	پ	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و	د	ز
۱۵	ز	ک	ل	م	ب	ز	ی	ل	ا	ن	و	د	ز	ک

◆ سودوکو ساده ۳۲۳۱

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو
سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عدد‌های بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	1						
Δ			μ	ν	ρ		
λ			q		ς		
π						1	
ι	λ			ν		Δ	ρ
	ν						λ
		μ			ς		ν
		λ	ι	ρ			q
						ρ	

			Δ	Λ				
1						Υ		
Λ	Υ					1		Υ
			1			Δ		Υ
Υ	9						Υ	Υ
6		Δ		9				
Υ		9				Υ	1	
		Λ						Δ
				Υ	Υ			

♦ جدول ۴۲۳۵ ♦ طراح: بیژن گورانی

افقی:

- ۱- لباس تازه دوخته‌شده- شهری صنعتی و تجاری در آلمان ۲- پایی- ساز محبوب ترکیه- ۳- برای ایلان برد و آزرگدی که به کار می‌رود- ۴- حیات ایلان یزد- موسسه‌ای برای مابله و انتقال پیول- ۵- کمبود ان موجب بیماری کوتر می‌شود- ۶- چک مسافرتی- ورزشگاهی در میلان ایتالیا ۷- قوه قانون‌گذاری- قسمت‌های آغازین ۸- مجاور- درختی برگریز که به نام رازدار هم معروف است- ۹- آخر ۷- از مشهورترین نقاشی زائبی- ۱۰- نمرات ۱۱- با دلاشتن- یکلم فراضی در میشان با بازی تنکار عارفیان- مثل و مانند ۹- بازگرداندن- سنگ قیان- عارفان ۱۰- رود آرام- قصیده‌سرای عهد قاجار- ۱۱- انتزاعی ۱۱- از زوایای دایره- برادران ۱۲- نوعی برنج مرغوب شمال- شجاع- کتف ۱۳- واحدی برای طول معادل ۳۶ اینچ- برقرارکردن ارتباط تلفنی- بدون همسربودن ۱۴- آب میان‌یافتی- آلومی با آواز شهرام ظاهری- ۱۵- ساختمان ۱۴- دهن با پاپ بالترین مقام نادر- خاطره‌های که به کار می‌ماند.

عمودی:

- ۱- پول رایج: انگشت‌شمار: اثر پربی ۲- بشار
- ۳- مهربان: پوشیده و پنهان: اایه محافظ دندان
- ۴- دربه: یاری‌کننده: مجموعه شعری از سهراب سپهری
- ۵- آ- استواری و استحکام- سخن و بیان شفاهی
- ۶- برخی از آن کرده می‌گیرند!- فلزی درگذرد که به عنوان
- ۷- کالیپوزر استقره می‌شود- باغ افلاطون ۶- کامپیوتر-
- ۸- نقش- نفس خسته ۷- عنوان چیده‌هایی که
- ۹- پیامبر(ص) شخصاً در آن شرکت داشت- شفاهی-

[illegible]